

Honvédelmi Minisztérium
Politikai Főcsoportfőnökség

Szám: 00769.....

2/1974

-00769-
Szigoruan
Titkos!

67.10.26.
Készült: 3 pld-ban
Egy pld 8 lap
2 sz.pld
Sfsz: 69/j

Az 5/1996. HM rendelet alapján
a minősítés törölve.
Budapest, 19.05.11.11.
.....
aláírás

Tárgy: Jelentés az 5.HDS. és 3.hdt. politikai szerveinek az
1967. június 12 - 18-ig megtartott EFFF hadijátékon
végzett tevékenységéről

HADTÖRTÉNELMI ÉPVELTÁR
TULAJDONSÁG

A politikai osztályok a felkészülési időszakot és a megelőző gyakorlatokat megfelelően felhasználták a hadijáték politikai munkájának előkészítésére, "M" terveik pontosítására, a hadijáték során várható feladataik tisztázására.

A Politikai Főcsoportfőnökség részéről két feladat került meghatározásra a politikai osztályok részére, a gyakorlat időtartama:

- I. A gyakorlaton résztvevő személyi állomány közötti politikai munka szervezése.
- II. A speciális propaganda tevékenység megtervezése és néhány konkrét spec.prop. feladat megszervezése a kialakult hadműveleti helyzetnek megfelelően.
 - 1./ A gyakorlaton résztvevő személyi állomány politikai felkészítése megfelelő színvonalon történt. Különböző párt- és KISZ-rendezvények, tájékoztatók során megértették a személyi állománnyal a hadijáték célját, fontosságát és a résztvevők konkrét feladatait.

Megfelelő elgondolással és tervvel rendelkeztek a hadijáték ideje alatt végzendő politikai munkára. Fő fi-

gyelmet a:

- a fegyelemsértések és rendkívüli események megelőzésére;
- az emberekről való mindenoldali gondoskodásra;
- az éberség és titoktartás betartására;
- a feladatok színvonalas, időre történő végrehajtására való mozgósításra fordították.

HADTÖRTÉNELMI LEVELTÁR
TULAJDONA

A sorállomány központi politikai munkát a KISZ VII. kongresszusára való felkészülés jegyében szervezték. A hadijáték során az állomány közötti tevékenységre kialakított elgondolást szervezeten és következetesen végrehajtották. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy a résztvevők nagy felelősséggel, erejüket nem kímélve dolgoztak a hadijáték sikeres végrehajtása érdekében. A gyakorlat folyamán rendkívüli esemény, vagy kirívó fegyelemsértés nem történt. Az állomány anyagi- és kulturális ellátása, pihenetése, politikai tájékoztatása megfelelően biztosított volt.

2./ A Pol.Fcsf-ség intézkedésének megfelelően a politikai osztályok az alábbi konkrét feladatokat hajtották végre a spec.prop. munka vonatkozásában:

- Ausztria és Észak-Olaszország átfogó gazdasági, politikai, társadalmi katona-politikai értékelése, a nyugat-német, az osztrák és az olasz haderő erkölcsi-politikai jellemzőinek elemzése;
- a fenti értékelés és elemzés, valamint a konkrét hadműveleti helyzet alapján következtetés kialakítása a spec.prop. tevékenység fő tartalmára, céljára, módszereire és eszközeire vonatkozóan, a pol.ov. intézkedésének a spec.prop. munkával kapcsolatos rész kidolgozása;
- a spec.prop. tevékenység átfogó terveinek kidolgozása az első hadművelet végéig terjedő időszakra;
- egy légi szállítású röplap akció, rádió, ~~m~~űsor, egy hangszórós műsor, egy propaganda-gránát akció /a hadtestnél csak a

3

két utóbbi/ részletes megtervezése és megszervezése a kialakult konkrét hadművelési helyzet figyelembe vételével.

Az elvégzett spec.prop. tevékenység értékelése:

A spec.prop. munka megszervezéséhez szükséges tervekkel, okmányokkal, a célországokkal kapcsolatos előzetes adatokkal, anyagokkal és ismeretekkel a politikai osztályok rendelkeznek.

HADTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR
TELEJEDŐK

A célországok gazdasági, politikai, társadalmi elemzését megfelelő színvonalon végezték el. A politikai osztályok által kidolgozott értékelő anyag tömör, világos, lényegre törő és reális, a levont következtetések helyesek. A végrehajtott elemzés és következtetés alkalmas a parancsnokok ezirányú tájékoztatására, megfelelő segítséget nyújt az elhatározás meghozásához, jó alapot képez a hadműveletek konkrét spec.prop. tevékenysége tartalmának, céljának, módszereinek kialakításához, a politikai osztályvezető számára.

A végrehajtott helyzet elemzése és levont következtetések alapján a politikai osztályok helyesen határozták meg a spec.prop. tevékenység célját, tartalmát, formáját és eszközeit. A pol.ov. intézkedésének a spec.propaganda tevékenység megszervezésére és végrehajtására vonatkozó részét megfelelő színvonalon, kellő részletességgel és konkrétsággal készítették el.

A spec.prop. tevékenység megszervezésére és végrehajtására a hadijáték során kidolgozott átfogó terv mindkét politikai osztályon tartalmazza azokat a legfontosabb feladatokat, amelyek végrehajtásával az előkészítés és az első hadművelet során számolni kell.

A tervek megfelelően figyelembe veszik a kialakult hadművelési helyzetet, a rendelkezésre álló erőket és eszközöket.

A tervezett feladatok összhangban állnak a hadművele-
tek várható lefolyásával, helyesen számolnak az időtényezővel.
Átgondoltan és célszerűen osztották el a rendelkezésre álló erő-
ket és eszközöket az alárendelték között. Településük rendjét és
helyét helyesen határozták meg.

A tervezett tevékenységet összehangolták az érintett
fegyvernemi főnökökkel.

Számításba vették és biztosították a tervezett akció
többségénél az anyagi-, technikai feltételeket, valamint az elő-
készítéshez és a végrehajtáshoz szükséges időt.

Külön figyelmet érdemelnek a célszerűség és észsze-
rűség szempontjából a kialakított munkaokmányok:

- a spec.prop. alosztály /részleg/ hadműveleti térképe tartal-
mazza a tevékenység szempontjából szükséges mértékben a saját
és ellenséges csapatok helyzetét és hadrendjét, a vezetési
pontokat, a spec.prop. eszközök és az együttműködő szervek te-
lepülési helyét, a spec.prop. eszközök alkalmazásának helyét.
Vezetése folyamatos volt;
- a spec.prop. alosztály /részleg/ grafikus operatív terve a
megtervezéstől a befejezésig áttekinthetően, egyszerű formá-
ban és végrehajtásának mechanizmusát, a végrehajtók, együtt-
működő szervek tevékenységének egymásutánosságát, kapcsolódá-
sát térben és időben egyaránt;
- a grafikus operatív terv mellékleteiként elkészített okmá-
nyok, dokumentumok /pl: röplap, szöveg-terv, stb./ megfele-
lően biztosítja a tervezett akciók hatékony, céltudatos idő-
ben történő végrehajtását.

A kidolgozott elemzések, okmányok és tervek gyengeségei:

- Az egyes országok hadseregeinek, azok erkölcsi-politikai ál-
lapotának az adott hadseregen belüli ellentmondásoknak elem-
zése és az abból levont következtetés nem elég részletes, nem

5

2

elég konkrét. Gyengén ismerik az olasz hadsereg helyzetét, e vonatkozásban nem rendelkeznek a szükséges anyagokkal, adatokkal. /A hadtest instruktora számára Olaszország nincs megjelölve célországként/;

- Sem az értékelésben, sem a következtetések kialakításánál nem differenciáltak, nem konkretizáltak kellően a hadsereg, illetve a hadtest sávján belüli irányokat, nagyobb városokat, terepszakaszokat illetően;
- Nem számolnak kellően a célországok haladó, progresszív erőivel. Ezeket az értékelésnél és a következtetésekénél figyelmen kívül hagyták, nem tervezték megfelelően ezek bátorítását, mozgósítását, aktivizálását;
- Nem kielégítő a tervszerű folyamatos együttműködés valamennyi érintett fegyvernemi főnökkel a célországokra és az ellenséges haderőkre vonatkozó adatok, anyagok, ismeretek pontosítása és folyamatos kiegészítése érdekében /a lakosság helyzete, hangulata, az ellenséges propaganda jellege, tartalma, várható hatása, stb./;
- Nem tervezték és nem szervezték meg a fegyvernemek és szolgálati ágak spec.prop. vonatkozású igényeinek összegyűjtését. Ennek következtében a spec.prop. munka céljai között nem tudták kellő konkrétsággal meghatározni, hogy pl. az adott sávon belül milyen anyagi-, technikai-, egészségügyi-, kulturális létesítmény és bázis megővására kell elsősorban mozgósítani a helyi lakosságot;
- Kezdeti időszakban bizonyos bátortalanság volt tapasztalható egyes feladatok beindításában. Túlságosan "fixre" akarták menni, esetenként olyankor is a parancsnok elhatározásának jóváhagyására, az ellenség értékelésének újabb és újabb részleteire vártak, amikor az adott feladat végrehajtásának megszervezését megkezdhették volna;
- A hdt. politikai osztálya sem a helyzetértékelésénél, sem a következtetések és feladatok kialakításánál nem vette figye-

HADIÖSTÉNELMI LEVÉLTÁR
TITKÁRSÁG

Ért a hdm. ont-al kell
- a realitások határain belül
- önmegővési.

6

lembe, hogy a hdt. sávjában és alárendeltségében egy szov-
jet hadosztály működik. Hasonló szituációra a politikai
osztály és spec.prop. részlegre nincs kellően felkészülve.

A hadijáték során felszínre került - a felső vezetés által el-
rendezésre váró problémák:

- Nincs egyértelműen tisztázva, hogy "M" időszakában a spec.
prop. tevékenység tervezésében, irányításában, koordinálásá-
ban, végrehajtásában mi a szerepe és feladata a seregtestek
politikai osztályainak, a front politikai szerveinek, az MN.
Pol.Fcsf-ségnek;
- Nincs kellően tisztázva, hogy ha a hadműveleti feladat vál-
tozása függvényében a seregtest a számára bebiztosított pol-
gári eszközöket nem tudja alkalmazni, milyen más eszközt ve-
het igénybe, illetve mi lesz a számára bebiztosított eszköz
sorsa. /A jelen hadijáték során pl: a hadsereg az átcsopor-
tosítás miatt nem számolhatott a számára biztosított szombat-
helyi nyomdával, a sávjában került eszközök felhasználását
csak feltételesen tervezhette, ugyanakkor a szombathelyi fel-
szabadult eszközökkel a hadtest sem számolt./;
- Nincs kellően tisztázva a határőrség politikai szerveivel
való viszony kérdése, a spec.prop. tevékenység szempontjá-
ból felhasználható ismereteik, eszközeik, szerveik felhasz-
nálásának lehetősége és rendje;
- Nincs kellően tisztázva a hadifoglyok között végzendő tevé-
kenység tartalma és rendszere, az e téren szükséges együttmű-
ködők kölcsönös feladatai és köteleességei. /A hadtest "M"
szervezetében nincs hadifogolygyűjtő állomás szervezve./;
- Nincs kellően tisztázva, hogy milyen kölcsönös kötelezettsé-
gek állnak fenn a spec.prop. szervek és a különböző fegyver-
nemi főnökségek között békében és háborúban /melyik fegyver-
nem milyen technikai eszközt biztosít, milyen feladatra ké-
pez ki embereket, mikor, milyen adatokat, anyagokat szolgál-
tat, a spec.prop. szervek milyen módon tájékoznak a fegyver-

MATYÓTÉREMI LEVÉLTÁR

Diszkrétív

*Diszkrétív
és a megfelelő
fői szabályza-
tókba beépít-
ésenként
helyileg (törzsen belül)
rendezni lehet*

*En körpont:
 fervevési és ellátási feladat, folyamataiban van.
 Direktíva és Szabályzat (Hds. s hozm. r.)*

nemek igényeiről, hogyan biztosítják azt, stb./ Ennek következtében a spec. prop. munkával kapcsolatban várható feladatok végrehajtása néhány vonatkozásban nem tekinthető biztosítottnak. /A tüzérség lőszer készletében pl: nincs propaganda-gránát, nem folyik ennek megfelelő kiképzés sem a tüzérsapatoknál./

- Nincs kellően tisztázva, hogy a különböző szintű parancsnokoknak milyen jogkörük, illetve kötelezettségük van a spec. prop. munka vonatkozásában.

Következtetések:

- A Politikai osztályok megfelelően felkészültek a spec. prop. tevékenység megszervezésére, végrehajtására és folyamatos irányítására. Képesek arra, hogy a számukra lebiztosított erők és eszközök tevékenységét céltudatosan megszervezzék, folyamatosan irányítsák;
- A hadijáték során - a jelzett hiányosságok ellenére - kellő színvonalon végrehajtották a Politikai Főcsoportfőnökség által meghatározott feladatokat.

Javaslat:

HADTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁRS
 TULAJDONA

- Az Agit. Prop. Csoportfőnök a két politikai osztályvezető jelenlétében a serogtest spec. prop. munkásai számára részletesen értékelje a hadijáték vonatkozó tapasztalatait. Az értékelésen vegyen részt a Pol. Fcsf-ség 6. osztályának teljes állománya;
- A Pol. Fcsf-ség 6. osztálya tisztázza azokat a felmerült problémákat, amelyek központi intézkedést igényelnek, tegyen javaslatot a más szerveket érintő kérdések rendezésére;
- A hadijátékon végzett eredményes munkájukért a Politikai Fő-

csoportfőnök elvtárs Bányai Kálmán alezredes, az Agitációs és Propaganda Csoportfőnök Szatal István szds.-t részesítse dícséretben.

Budapest, 1967. június 23.

HATÁNTÉRSÉGI LEVÉLTÁR
TULAJDONA

Hálás Antal ezds.
/ H a l á s z Antal ezds. /

Takács Ferenc alez.
/ T a k á c s Ferenc alez. /